

Zofia Kubicka-Grupa

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ORCID: 0000-0003-3042-8393

**PRZEPISY KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO
REGULUJĄCE POSTĘPOWANIE W SPRAWACH
DOTYCZĄCYCH UPROWADZENIA DZIECKA
ZA GRANICĘ WOBEC ZMIANY ROZPORZĄDZENIA
BRUKSELA II**

1 sierpnia 2022 r. zacznie obowiązywać przekształcona wersja rozporządzenia Bruksela IIa¹, czyli rozporządzenie Rady nr 2019/1111 z 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę². Jednym z głównych powodów podjęcia prac nad zmianą rozporządzenia Bruksela IIa była potrzeba modyfikacji przepisów stanowiących uzupełnienie postanowień konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę sporządzonej w Hadze 25 października 1980 r.³ (dalej: „konwencja haska”)⁴. Ustawą z dnia 26 stycznia 2018 r. o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych⁵ wprowadzono do k.p.c. zmiany, które miały na celu określenie zasad i trybu postępowania polskich sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego prawa rodzinnego objętych m.in. postanowieniami

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.Urz. UE L 338, s. 1 ze sprost.: Dz.Urz. UE L 347, s. 32).

² Dz.Urz. UE L 178, s. 1 (dalej: rozporządzenie nr 2019/1111).

³ Dz.U. 1995, nr 108, poz. 528 ze sprost. (dalej: konwencja haska).

⁴ Zob. COM/2016/0411 *final* – 2016/0190 (CNS), s. 3–4.

⁵ Dz.U. poz. 416.

konwencji haskiej i rozporządzenia Bruksela IIa⁶. Obecnie wobec uchwalenia przekształconej wersji rozporządzenia Bruksela IIa zachodzi potrzeba oceny, czy przepisy wprowadzone przed dwoma laty do k.p.c. współgrają z nowymi regulacjami unijnymi.

Przed przejściem do szczegółowej analizy poszczególnych rozwiązań legislacyjnych konieczne jest jednak poczynienie kilku uwag ogólnych.

Pierwsza z nich dotyczy samego rozwiązania legislacyjnego, jakie przyjął polski ustawodawca. Nowe przepisy dotyczące postępowań prowadzonych na podstawie konwencji haskiej zostały uregulowane jako część istniejącego już w ramach postępowania nieprocesowego postępowania w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, będącego jedną z tzw. innych spraw rodzinnych i spraw opiekuńczych. Przepisy te regulują dwie fazy postępowania o odebranie dziecka: fazę rozpoznawczą i wykonawczą⁷. Należy zatem mieć w pamięci, że ilekroć w k.p.c. mowa jest o postępowaniu w sprawach „o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.”, tylekroć chodzi zarówno o postępowanie w sprawie nakazania powrotu dziecka, jak i w sprawie odebrania dziecka, którego powrót został wcześniej zarządzony przez sąd⁸.

Po drugie, podkreślenia wymaga, że przewidziane w rozporządzeniu regulacje znajdują zastosowanie tylko w sytuacji, gdy dziecko zostaje uprowadzone z jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (z wyłączeniem Danii⁹) do innego państwa członkowskiego¹⁰. Przepisy k.p.c. regulują zaś w sposób uniwersalny postępowania prowadzone na podstawie konwencji haskiej, a zatem odnoszą się zarówno do uprowadzeń wewnątrzunijnych, jak i tych, w którym miejscem zwykłego pobytu dziecka bezpośrednio przed uprowadzeniem było państwo trzecie będące stroną konwencji haskiej.

Wreszcie warto zauważyć, że nowelizacja k.p.c., którą polski ustawodawca wprowadził szczególne przepisy dotyczące postępowania w sprawach prowadzonych na podstawie konwencji haskiej, została uchwalona w czasie, w którym trwały już intensywne prace nad zmianą rozporządzenia Bruksela IIa i znany był

⁶ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych, Sejm VIII kadencji, druk nr 1827.

⁷ Zob. uchwała SN z dnia 9 lutego 2007 r., sygn. III CZP 156/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 2. Por. też: postanowienie SN z dnia 17 marca 2021 r., sygn. I CSKP 38/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 60.

⁸ Zob. też: M. Białecki, *Orzekanie w sprawach o wydanie dziecka w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę sporządzonej w Hadze w dniu 25 października 1980 r.*, Warszawa 2021, s. 35, iws.gov.pl (25.10.2021).

⁹ Zob. motyw 96 rozporządzenia nr 2019/1111.

¹⁰ Zob. art. 22 rozporządzenia nr 2019/1111.

już projekt tego rozporządzenia¹¹. Polski ustawodawca mógł zatem odnieść się do planowanych zmian prawa unijnego.

Jedną z zasadniczych zmian przyjętych w opisanej nowelizacji k.p.c. z 2018 r. było przekazanie spraw dotyczących powrotu bezprawnie uprowadzonego dziecka, prowadzonych na podstawie postanowień konwencji haskiej, do właściwości rzeczowej sądów okręgowych. Przepis art. 569¹ § 1 k.p.c. określa równocześnie właściwość miejscową sądu. Do rozpoznania omawianych spraw właściwy jest sąd okręgowy z siedzibą w miejscowości będącej siedzibą sądu apelacyjnego, jeżeli na tym obszarze uprowadzone dziecko ma miejsce zamieszkania lub pobytu. Do rozpoznania sprawy w drugiej instancji właściwy jest jeden sąd w całej Polsce, tj. Sąd Apelacyjny w Warszawie¹².

Rozwiązania przyjęte przez polskiego ustawodawcę w tym zakresie są w pełni zgodne z intencjami unijnego prawodawcy, który co prawda ostatecznie nie wprowadził wyraźnej normy do rozporządzenia nr 2019/1111¹³, ale w jego motywie 41 zasugerował państwowym członkowskim koncentrację właściwości sądów w sprawach związanych z uprowadzeniem dziecka i ograniczenie ich albo do jednego sądu, albo do określonej ich liczby. Rozwiązania takie mają sprzyjać przede wszystkim sprawności postępowania i umożliwiać zakończenie ich w jak najkrótszym terminie¹⁴.

Rozporządzenie nr 2019/1111 wprowadza wyraźne normy regulujące czas trwania postępowania w sprawach dotyczących powrotu bezprawnie uprowadzonego dziecka. W tym zakresie akt ten rozwiewa wątpliwości interpretacyjne, które powstawały na kanwie stosowania konwencji haskiej oraz rozporządzenia Bruksela IIa. Nie było bowiem jasne, czy akty te obligują sądy do wydania w terminie 6 tygodni ostatecznej decyzji, czy też termin ten jest zastrzeżony dla sądu każdej instancji¹⁵. Rozporządzenie nr 2019/1111 w art. 24 ust. 2 i 3 wprost stanowi, że sąd pierwszej instancji wydaje orzeczenie nie później niż w terminie 6 tygodni od wszczęcia przed nim postępowania, a sąd drugiej instancji nie później niż w terminie 6 tygodni od momentu, w którym podjęto wszystkie wymagane czynności proceduralne, i sąd jest w stanie rozpatrzyć środki zaskarżenia podczas rozprawy lub w inny sposób. Rozwiązania przyjęte w art. 569¹ § 2 i art. 518² § 2 k.p.c. korelują z normami uchwalonymi w rozporządzeniu nr 2019/1111.

Ustawodawca unijny określił jednak również termin wykonania orzeczenia zarządzającego powrót bezprawnie uprowadzonego dziecka. Zgodnie z art. 28

¹¹ Choć pierwotny projekt KE przedstawiony 30 czerwca 2016 r. został zmodyfikowany, większość przyjętych w nim rozwiązań została utrzymana.

¹² Art. 518² § 1 k.p.c.

¹³ Komisja wniosowała o ujęcie tej regulacji w części normatywne. Zob. art. 22 wniosku: COM/2016/0411 *final* – 2016/0190 (CNS), s. 47. Por. wyrok TSUE z 9 stycznia 2015 r. w sprawie C-498/14 PPU, RG przeciwko SF, ECLI:EU:C:2015:3, pkt 54.

¹⁴ Zob. J. Kluza, *Nowelizacja krajowych przepisów dotyczących wykonywania konwencji haskiej*, „Ius Novum” 2020, nr 3, s. 199–200.

¹⁵ É. Pataut, E. Gallant [w:] *European Commentaries on Private International Law, ECPII Commentary, Volume IV, Brussels IIbis Regulation*, red. U. Magnus, P. Mankowski, Köln 2017, s. 140.

ust. 2 rozporządzenia nr 2019/1111 jeżeli orzeczenie zarządzające powrót dziecka do innego państwa członkowskiego nie zostało wykonane w terminie 6 tygodni od daty wszczęcia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, strona występująca o wykonanie lub organ centralny państwa członkowskiego wykonania mają prawo wystąpić z wnioskiem o to, by organ właściwy w zakresie wykonania przedstawił uzasadnienie opóźnienia. Zatem *de lege ferenda* należałoby postulować wprowadzenie odpowiedniego przepisu w tym zakresie również do k.p.c., np. jako § 2 art. 598⁶ k.p.c.

W motywie 42 rozporządzenia nr 2019/1111 ustawodawca unijny zasugerował państwom członkowskim rozważenie ograniczenia do jednego liczby przysługujących środków zaskarżenia od orzeczenia zarządzającego powrót dziecka lub odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. Norma ta nie jest wiążąca. Ustawodawca unijny nie precyzuje też, czy chodzi wyłącznie o liczbę zwyczajnych środków zaskarżenia, czy wszystkich, włączając w to nadzwyczajne. Nowelizacja k.p.c. z 2019 r. przywróciła po prawie 20 latach kognicję Sądu Najwyższego do rozpoznawania skarg kasacyjnych w sprawach toczących się na podstawie konwencji haskiej, ograniczając jednak legitymację do jej wniesienia do podmiotów publicznych i termin do 4 miesięcy. Podmioty publiczne mogą również wnosić skargę nadzwyczajną w tych sprawach na podstawie ustawy o Sądzie Najwyższym¹⁶, która jednak nie przewiduje szczególnych terminów do tego rodzaju spraw, a zatem skarga taka może być wniesiona w terminie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia¹⁷. Należałoby zatem także postulować skrócenie terminu do wniesienia skargi nadzwyczajnej w omawianych sprawach.

Rozporządzenie nr 2019/1111 kładzie nacisk na prawo dziecka do bycia wysłuchanym i przedstawienia swoich poglądów w toku postępowania, pozostawiając ustawodawcom krajowym szczegółową regulację dotyczącą trybu i sposobu wysłuchania¹⁸. Polskie sądy będą zatem stosowały ogólny przepis art. 576 § 2 k.p.c. uzupełniony przez § 186 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – regulaminu urzędowania sądów powszechnych¹⁹. Przepisy te stwarzają jednak tylko ramy instytucji wysłuchania dziecka, wiele kwestii wymagałoby zaś uszczegółowienia²⁰. Wysłuchanie dziecka w sprawach

¹⁶ Art. 89–95 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2021, poz. 154, ze zm.).

¹⁷ Zob. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. I NSNc 36/21, OSNKN 2021, nr 3, poz. 22. W sprawie tej Prokurator Generalny wniósł skargę nadzwyczajną do SN po 2,5 roku od uprawomocnienia się wyroku SR zarządzającego powrót bezprawnie uprowadzonego dziecka.

¹⁸ Art. 26 w zw. z art. 21 rozporządzenia nr 2019/1111. Zob. P. Beaumont, L. Walker, J. Holliday, *Parental Responsibility and International Child Abduction in the proposed recast of Brussels IIa Regulation and the effect of Brexit on future child abduction proceedings*, „International Family Law” 2016, s. 310–315.

¹⁹ Dz.U. 2021, poz. 1629.

²⁰ Zob. szerzej: O. Bobrzyńska, *Nowa unijna regulacja spraw małżeńskich i rodzinnych – rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2020, nr 3 s. 536–537.

toczących się na podstawie konwencji haskiej jest szczególnie istotne dlatego, że sprzeciw dziecka wobec powrotu do państwa poprzedniego miejsca zwykłego pobytu jest jedną z przesłanek odmowy zarządzenia powrotu przez sąd²¹. Ponadto kierowany do sądu w rozporządzeniu nr 2019/1111 nakaz zapewnienia dziecku (które jest w stanie formułować swoje poglądy) rzeczywistej i skutecznej możliwości wyrażenia swoich poglądów znajduje odzwierciedlenie w przepisach dotyczących uznawania i wykonywania orzeczeń²², zaś informacja na temat zdolności dziecka do wyrażania swoich poglądów oraz przeprowadzenia wysłuchania będzie zamieszczana w zaświadczeniach wydawanych na potrzeby wykonania orzeczeń w sprawach zarządzających powrót dziecka do innego państwa członkowskiego²³.

Rozporządzenie nr 2019/1111 wprowadza również wyraźną regulację nakazującą sądom państw członkowskich Unii Europejskiej zwracanie się do stron – jak najwcześniej to możliwe i na każdym etapie postępowania – aby rozważyły, czy są gotowe podjąć mediację lub zastosować inne alternatywne metody rozwiązywania sporów. Jako wyjątki od tej reguły przepis art. 25 rozporządzenia wskazuje sytuacje, w których byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka, nie jest to stosowne w danej sprawie lub nadmiernie opóźniłoby to postępowanie²⁴. Wydaje się, że przepis ten jest na tyle szczegółowy, że nie wymaga dodatkowych regulacji kodeksowych, szczególnie biorąc pod uwagę okoliczność, że kodeks przewiduje podstawę do skierowania stron do mediacji w sprawach opiekuńczych w art. 570² k.p.c.

Rozporządzenie nr 2019/1111 wprowadza też rozwiązania, których nie przewiduje k.p.c. Pierwszym z nich jest przepis art. 27 ust. 2, zgodnie z którym na każdym etapie postępowania sąd może zbadać, czy należy zapewnić kontakt między dzieckiem a osobą, która wystąpiła o powrót dziecka²⁵. Zapewnienie kontaktów powinno nastąpić w drodze środków tymczasowych, w tym zabezpieczających. Przepisy k.p.c. przewidują możliwość udzielenia zabezpieczenia przez sąd z urzędu wyłącznie w sprawach, które mogą być wszczęte z urzędu. Postępowanie w sprawie dotyczącej powrotu bezprawnie uprowadzonego dziecka może zaś zostać wszczęte wyłącznie na wniosek, co wynika wprost z art. 598¹ § 3 k.p.c., jak również z ogólnych założeń konwencji haskiej. Zatem w świetle obowiązujących przepisów k.p.c. polskie sądy nie mają możliwości udzielenia zabezpieczenia z urzędu w toku postępowania prowadzonego na podstawie konwencji haskiej.

²¹ Art. 13 akapit 2 konwencji haskiej.

²² Zgodnie z art. 39 ust. 2 rozporządzenia nr 2019/1111 niezapewnienie dziecku, które jest w stanie formułować swoje poglądy, możliwości ich wyrażenia jest jedną z podstaw odmowy uznania orzeczenia w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zaś poprzez odesłanie z art. 41 rozporządzenia nr 2019/1111 – jedną z podstaw odmowy wykonania orzeczenia.

²³ Zob. art. 47 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 2019/1111.

²⁴ Zob. szerzej: J. Pawliczak, *Zmiana unijnych przepisów o uprowadzeniu dziecka za granicę*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 2, s. 27.

²⁵ Zob. szerzej: *ibidem*, s. 28.

Powyższe uwagi będą dotyczyły także wprowadzonej w art. 27 ust. 5 rozporządzenia nr 2019/1111 regulacji, na podstawie której w przypadku, gdy sąd zarządza powrót dziecka, może w stosownych okolicznościach zastosować środki tymczasowe, w tym środki zabezpieczające, w celu ochrony dziecka przed poważnym ryzykiem, że powrót naraziłby je na szkodę fizyczną lub psychiczną albo w jakikolwiek inny sposób postawiłby je w sytuacji nie do zniesienia. Środki takie podlegają uznaniu i wykonaniu²⁶, co stanowi wyjątek od ogólnej reguły przyjętej w rozporządzeniu nr 2019/1111, zgodnie z którą środki tymczasowe, w tym środki zabezpieczające, wydane przez sąd państwa, który nie ma jurysdykcji krajowej do rozpoznania co do istoty sprawy dotyczącej odpowiedzialności rodzicielskiej, są ograniczone czasowo i terytorialnie²⁷.

Istotne *novum* wprowadzone w rozporządzeniu nr 2019/1111 dotyczy wykonalności orzeczeń zarządzających powrót dziecka bezprawnie uprowadzonego. Zgodnie z art. 27 ust. 6 orzeczenie zarządzające powrót dziecka może zostać uznane za tymczasowo wykonalne, niezależnie od wniesionych środków zaskarżenia, jeżeli ze względu na dobro dziecka wymagany jest jego powrót przed wydaniem orzeczenia w sprawie środków zaskarżenia. Tymczasem przepis art. 598⁵ § 4 k.p.c. stanowi, że postanowienie o odebraniu dziecka w sprawie prowadzonej na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. staje się skuteczne i wykonalne po uprawnieniu się²⁸. Ponieważ postępowanie prowadzone na podstawie konwencji haskiej toczy się w trybie nieprocesowym, nie mają do niego zastosowania przepisy o rygorze natychmiastowej wykonalności²⁹. Zatem k.p.c. nie przewiduje obecnie możliwości uznania takiego orzeczenia za tymczasowo wykonalne.

Podsumowując, wprowadzone w rozporządzeniu nr 2019/1111 zmiany dotyczące postępowań w sprawach uprowadzenia dziecka za granicę zostały w części antycypowane przez polskiego ustawodawcę w nowelizacji k.p.c. z 2018 r. Zmiany wymagałyby przepisy dotyczące czasu wykonania orzeczenia zarządzającego powrót dziecka, możliwości udzielenia z urzędu zabezpieczenia w toku postępowania o powrót bezprawnie uprowadzonego dziecka oraz natychmiastowej wykonalności orzeczeń zarządzających powrót. Jednak brak szczegółowego uregulowania tych kwestii oznacza konieczność stosowania w tym zakresie przez polskie sądy – do postępowań, w których uprowadzenie nastąpiło z jednego z państw

²⁶ Art. 2 ust. 1 lit. b w zw. z art. 30 ust. 1 i art. 35 ust. 2 rozporządzenia nr 2019/1111.

²⁷ Środki tymczasowe stosowane na podstawie art. 15 rozporządzenia nr 2019/1111 pozostają w mocy do momentu, w którym sąd państwa członkowskiego, które na podstawie tego rozporządzenia ma jurysdykcję krajową do rozpoznania sprawy co do istoty, zastosuje środki, które uważa za właściwe (art. 15 ust. 3 rozporządzenia nr 2019/1111). Środki te nie są „orzeczeniami” w rozumieniu tego rozporządzenia, w związku z czym nie podlegają uznaniu i wykonaniu w innych państwach członkowskich. Zob. art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 2019/1111; art. 35 ust. 2 rozporządzenia nr 2019/1111 *a contrario*; motyw 30, 59 rozporządzenia nr 2019/1111.

²⁸ Zob. szerzej: M. Białecki, *Orzekanie w sprawach...*, s. 27.

²⁹ J. Gudowski, M. Jędrzejewska [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II: *Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, Warszawa 2016, art. 333.

członkowskich Unii Europejskiej – przepisów rozporządzenia nr 2019/1111 wprost, ponieważ ma ono pierwszeństwo przed regulacjami krajowymi.

Bibliografia

- Beaumont P., Walker L., Holliday J., *Parental Responsibility and International Child Abduction in the proposed recast of Brussels IIa Regulation and the effect of Brexit on future child abduction proceedings*, „International Family Law” 2016.
- Białecki M., *Orzekanie w sprawach o wydanie dziecka w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę sporządzonej w Hadze w dniu 25 października 1980 r.*, Warszawa 2021, iws.gov.pl (25.10.2021).
- Bobrzyńska O., *Nowa unijna regulacja spraw małżeńskich i rodzinnych – rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2020, nr 3.
- Gudowski J., Jędrzejewska M. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II: *Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, Warszawa 2016.
- Kluza J., *Nowelizacja krajowych przepisów dotyczących wykonywania konwencji haskiej*, „Ius Novum” 2020, nr 3.
- Pataut É., Gallant E. [w:] *European Commentaries on Private International Law, ECPIIL Commentary, Volume IV, Brussels IIbis Regulation*, red. U. Magnus, P. Mankowski, Köln 2017.
- Pawliczak J., *Zmiana unijnych przepisów o uprowadzeniu dziecka za granicę*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 2.

Streszczenie

1 sierpnia 2022 r. zacznie obowiązywać rozporządzenie Rady UE nr 2019/1111 z 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę, stanowiące przekształconą wersję rozporządzenia Bruksela IIa. Jednym z celów uchwalenia rozporządzenia nr 2019/1111 była weryfikacja rozwiązań służących powrotowi bezprawnie uprowadzonego dziecka. Przedmiotem artykułu jest analiza przepisów k.p.c. znajdujących zastosowanie w sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę w świetle założeń rozporządzenia nr 2019/1111, zaś jego celem odpowiedź na pytanie, czy – a jeśli tak, to w jakim zakresie – przyjęte przez prawodawcę unijnego rozwiązania wymagają zmiany przepisów k.p.c.

Słowa kluczowe: uprowadzenie dziecka za granicę, konwencja haska z 1980 r., rozporządzenie nr 2019/1111, sprawy rodzinne i opiekuńcze

PROCEEDINGS IN CASES OF INTERNATIONAL CHILD ABDUCTION UNDER THE POLISH CODE OF CIVIL PROCEDURE IN THE FACE OF RECAST OF THE BRUSSELS IIA REGULATION

Summary

On 1 August 2022, Council Regulation (EU) 2019/1111 of 25 June 2019 on jurisdiction, the recognition and enforcement of decisions in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, and on international child abduction which is a recast version of the Brussels IIa

Regulation, will enter into force. One of the objectives of enacting Regulation 2019/1111 was to review the solutions for the return of a wrongfully abducted child. The subject of this article is the analysis of the provisions of the Code of Civil Procedure applicable in cases of international child abduction in the light of the assumptions of Regulation No 2019/1111. Its aim is to answer the question whether, and if so to what extent, the solutions adopted by the EU legislator require amending the provisions of the Code of Civil Procedure.

Keywords: international child abduction, the 1980 Hague Convention, Regulation (EU) 2019/1111, family and guardianship matters